

**Beliczay Erzsébet:**

## **Zöld volt a reménység – Illúziók és gyakorlat (kormányon a német zöldek)**

A Der Spiegel április eleji, 14-es száma (2023.04.01.) több cikkben az új koalíciós kormány klímavédelemmel kapcsolatos ellentmondásait elemzi.<sup>1</sup>

A zöldekből ma is hiányzik a pragmatizmus, a többiek pedig nem a zöldek elveihez, hanem a sajátjaikhoz ragaszkodnak. A mostani színes koalícióban bukásra áll a klímapolitika az egyes pártok eltérő saját elvárásai miatt.

Az új jelzőlámpa-színű kormányban Robert Habeck klímavédelemért is felelős gazdasági miniszter és alkancellár zöld pártja mára megkopasztott csirkének tűnik. Megelégedte talán Németország a klímátémát? Az országszerte előforduló kisebb-nagyobb atrocitások, vagy az, hogy Berlinben a lakosság elutasította a város klímacéljainak előtérbe helyezését, mindenestre erre enged következtetni.

A zöldek szívügyei, azaz az új belsőégésű autók tervezett betiltása, a fosszilis tüzelőanyagok kivezetése a fűtésből, a 100 km-es sebességkorlátozás – a közvéleménykutatások szerint egyáltalán nem népszerűek a többség számára.

Az állandóan hangoztatott adók és tiltások, a világvége hangulat keltése, az aktivisták mindent jobban tudása elriasztja a jóhiszeműeket is. Ha a mozgalom elérhetetlen követeléseket próbál támasztani még a klímaszakértőkkel szemben is, mint ahogy ez történt a „Berlin váljon 2030-ra klímasemlegessé” szavazás kezdeményezése esetében, akkor egyedül maradnak.

A klímaproblémák azonban maguktól nem tűnnek el. Ezt mutatják a nemzetközi kutatási jelentések, vagy amit saját szemünkkel is láthatunk az erdőkben sétálva.

A német klímapolitikának az a tragédiája, hogy bizonyos hajlékonysága ellenére nem elég pragmatikus, másrészt pedig csüng egyes elveken. A kisebbség ideológiáját hangoztató zöldek együtt ülnek a meglehetősen opportunistá liberálisokkal és az akadékoskodó szociáldemokratákkal a koalíciós kormányukban.

Senki nem vonja kétségbe, hogy a zöldek valódi meggyőződésből cselekednek az éghajlat védelméért. De céljaikhoz olyan eszközöket választanak, amelyeket a többség nem szavaz meg. Követelik például, hogy „kövessük a tudományt!”, de ugyanakkor ragaszkodnak különféle dogmákhoz, irracionálisan növekedésellenesek, és szkeptikusak a haladással szemben. Az IPCC, a klímavilágtanács a CO<sub>2</sub>-t föld alatt

---

<sup>11</sup> Jellemző a 14. számban olvasható cikkek címe, alcíme (magyar fordításban): 1. A klíma hamis barátai (Des Klimas falsche Freunde). Vezércikk: A zöldekből még mindig hiányzik a pragmatizmus, a többiekből az elvekhez ragaszkodás: A jelzőlámpa-koalíciónak nincs eredményes klímapolitikája, mivel minden tag másképpen akarja. 2. Védekező és szabad (Wehrhaft und frei). Esszé: Ha a föld tovább forrósodik, a liberális társadalmak veszélybe kerülnek. Megmentésük érdekében a demokráciát újra kell értelmezni. Ennek nincs köze az „ökodiktatúrához!” 3. A fosszilis tüzelőanyagok használatának megnehezítése (Auf Vorrat für die fossile Ewigkeit).

tároló geomérnöki technikát (geoengineering) elképzelhetőnek tartja, csakúgy, mint ahogy az atomenergiát is elfogadja. A zöldek válasza azonban mindenre nem, nem és nem.

Kétkedésre ad okot az is, hogy sok zöld nem hisz a kibocsátáskereskedelem éles kardjában.<sup>2</sup> Azzal ugyanis kemény felső korlátokat lehet meghatározni, és arról gondoskodni, hogy ott takarítsák meg a gázokat, ahol az előnyösebb. Persze ehhez következetesnek kell lenni, és nem váltakozva tiltásokat, illetve engedményeket tenni.

Képzeld el, hogy ha minden gramm CO<sub>2</sub> után növekvő díjat kellene fizetni: bizonyára megvizsgálnánk a nyílászárók állapotát vagy a homlokzat hőszigetelését. Mi okoz nagyobb költséget odahaza, a fűtőberendezés, vagy az, hogy a gyerekek állandóan nyitva hagyják az ajtókat? Így mindjárt könnyebb tenni is valamit a csökkentés érdekében.

Nem lenne sokkal hatékonyabb ez a módszer, mint hogy a kormány felfüggesztené az olaj- és gáztüzelést az épületekben? A potsdami klímaváltozás következményeit vizsgáló kutatóintézet a kibocsátáskereskedelmet támogatja. Miért nem a kutatókra hallgat inkább a kormány, ahelyett, hogy tiltásokat, egyedi előírásokat vezetne be, amelyek az összehasonlításban kevésbé hatékonyak, vagy költségesebbek, illetve mindkét hátránnyal bírnak?<sup>3</sup>

Sok zöld bizalmatlan mindenekelőtt a piaci eszközöket alkalmazó klímapolitikával szemben. Akkor inkább tiltásokat. Ez egy baloldali reflex talán? Valószínűleg, de nemcsak az. A zöldek túl gyakran élték azt át, ahogyan a szövetségeseik elbizonytalanodtak az éghajlatvédelemnél, ha az konkrét lépésekkel és drágulással járt. Abban az esetben ugyanis már nem lelkesedtek annyira a partnerek az éghajlatvédelemért.

Valóban komolyan hisz Christian Lindner, az FDP minisztere és Volker Wissing, közlekedési miniszter abban, hogy lehet a CO<sub>2</sub> kibocsátást piaci árakkal szabályozni? Aki tavaly megélte, ahogy a tartálykedvezmény (Tankrabatt) minden ökológiai és gazdasági józansággal szembement, jogosan kételkedik.<sup>4</sup> Helyes volt az FDP technológiai nyíltsága a belsőégésű motoroknál.<sup>5</sup> Az azonban, ahogy Wissing hagyta a rágódást Brüsszelben az egyetértési eljárásról hónapokig elhúzódni, nem azt mutatja, hogy az a liberálisok szívügye lenne.

---

<sup>2</sup> A szennyezési vagy kibocsátási jogok kereskedelme azt jelenti, hogy fölülről meghatározzuk egy bizonyos szennyezés maximálisan tolerálható mennyiségét, és azt megvásárolható mennyiségekké osztjuk szét. Ettől kezdve csak az bocsáthat ki ilyen szennyező vagy környezetterhelő anyagot, aki vásárol ilyen szennyezési jogot vagy megveszi mástól.

<sup>3</sup> Lásd még „Mivel fűtsenek a németek 2024-től?” (Auf Vorrat für die fossile Ewigkeit) Spiegel 2023.14.szám.

<sup>4</sup> Tankrabatt – hétköznapi szóhasználat a 2022. június 1-től augusztus 31-ig tartó, a lakosság és a gazdaság számára adott üzemanyag adókedvezménynek.

<sup>5</sup> Az FDP javasolta, hogy az EU-ban tovább is lehessen használni a belsőégésű motorral hajtott járműveket, amennyiben azok klímabarát üzemanyaggal (pl. bioüzemanyag) hajtottak.

A jelzőlámpa koalíció az éghajlatpolitika megvalósításának esélyeit zöld lelkesedéssel, liberális eszközökkel és szociális kiegyenlítéssel kínálja fel. Az, hogy ez mégsem vezet eredményre, mindhárom párt képességének korlátait jelzi – a klíma számára pedig komoly problémát.

Bp, 2023 április